

မြန်မာ့မင်းစမ်းခေတ်များနှင့်
အမျိုးသားပြတိုက်တွင်ပြသထားသော
နန်းတွင်းသုံးရွှေထည်ပစ္စည်းများ

**THE MYANMAR ROYAL REGALIA &
ROYAL HOUSEHOLD ARTICLES**

DISPLAYED AT THE NATIONAL MUSEUM

မာတီကာ

	စာမျက်နှာ
၁၈ မာတီကာ	၆
၂၈ မြန်မာ့မင်းခမ်းတော်များ	၈
၃၈ လက်ဝဲ၊ လက်ယာ မင်းခမ်းတော်စာရင်း	၁၂
၄၈ လက်ယာမင်းခမ်းတော်များ	၁၄
- ကွမ်းတောင်းကြီး	၁၅
- ကွမ်းလောင်းကြီး	၁၆
- ကွမ်းချပ်	၁၈
- စေတီကြားများ	၂၀
- နဂါးခံကွမ်းရွက်	၂၀
- စုစံထောင့်ကွမ်းရွက်	၂၂
- ရတနာပန်းတောင်း	၂၄
- မြို့တော်(မ)များ	၂၆
- ရွှေလေး	၂၇
- ရွှေတကောင်းတကောင်းပိတ်	၂၈
- ပြတို	၃၀
- သောက်ရောင်	၃၀
- ခိုးပြစ်	၃၀
- မတန်းကရား	၃၂
- နန်းဆွဲအုပ်	၃၃
၅၈ လက်ဝဲမင်းခမ်းတော်များ	၃၄
- လက်တင်ကြား	၃၅
- မြဲဆုံမံကွမ်းရွက်	၃၆
- ကွမ်းလောင်းငယ်	၃၈
- လက်ဝဲသလပ်	၄၀
- သလင်းမြောင်	၄၅
- သစ်တိုင်	၄၆
- ကုပ်လျား	၄၇
- ရတနာပိန့်တော်	၄၈
- ရတနာမြေနှင်းတော်	၄၈
- ရတနာတောင်ဆွေတော်၊ ရတနာသလျက်တော်နှင့်	၅၀
- ရတနာသားဦးယပ်တော်	၅၀
- ရွှေကရား	၅၂
- ခိုးပြစ်	၅၃
- မေးတောက်	၅၄
- မြို့တော်(မိ)များ	၅၄
၆၈ မင်းခမ်းတော်မဟုတ်သောနန်းတွင်သုံးစွဲထည့်ပစ္စည်းများ	၅၅
- ရွှေမှုဆာလင်ပန်း	၅၆
- ဟင်္သာရုပ်ကွမ်းအုပ်	၅၈
- ရွှေကလပ်	၆၀
- ဆယ်နှစ်မြှောင်ကွမ်းရွက်	၆၁

CONTENTS

	Page
1. Contents	7
2. The Myanmar Royal Regalia	9
3. Left-hand Side and Right-hand Side Royal Regalia	13
4. The Right-hand Side Royal Regalia	14
- Large Betel Basket	15
- Large Betel Receptacle	17
- Triple-Tiered Betel Vessel	19
- Candelabra	20
- Betel Bowl on Dragon Stand	21
- Octagonal Betel Cup	22
- Jewelled Flower Casket	25
- Royal Vessel (feminine)	26
- Gold Bowl	27
- Gold Goblet with Cover	28
- Spittoon	30
- Drinking Water Stand	30
- Royal Pot	31
- Cray Fish Pitcher	32
- Filigree Casket	33
5. The Left-hand Side Royal Regalia	34
- Lotus Arm Rest	35
- Betel Bowl on Lion Stand	37
- Small Betel Receptacle	39
- Betel Receptacle with Zodiac Signs	40
- Fluted Urn	45
- Relic Casket	46
- Oblong Casket	47
- Royal Sandals	48
- The Royal Bejewelled Shoes	48
- Royal Staff, Royal Dagger & Yak Tail Whisk	51
- Gold Pitcher	52
- Royal Pot	53
- Chin Rest	54
- Royal Vessel (Masculine)	54
6. Royal Household Articles (Not part of the Royal Regalia)	55
- Gold Salver	57
- Hamsa-shaped Betel Vessel	58
- Gold Stand	60
- Twelve-Sided Betel Cup	61

The Myanmar Royal Regalia

According to historical records, the Myanmar people set up their own Kingdoms over which Myanmar Kings ruled about 2000 years ago. They were independent and sovereign states with capital cities and golden palaces where the Crowned Head Of State, the king, and his queens resided. The furniture and other appliances used by the royal household were peerless in the whole country and of superlative beauty and workmanship. This was especially true of the royal regalia. The objects classified as belonging to the royal regalia were made of pure gold and wrought with precious gems and they exhibited not only beauty, but also a grandeur and nobility so ethereal as to send shivers down the spine of the beholder.

It is generally understood that the pure gold articles of the royal regalia are certainly not for ordinary everyday use. They are the special gold-wrought gem-studded articles that must be displayed in the foreground of the Royal Lion Throne which itself, is a symbol of "sovereignty, nobility, splendor and glory." The royal regalia thus are the special gold ornaments for royal state occasions. Meticulous records of the royal regalia kept and maintained over the years show that the regalia for the right-hand side of the throne number 17 and that for the left-hand side also number 18. However slight changes have occurred in the classification of right-hand and left-hand regalia depending on the period during which the list was compiled or revised. For example the list as compiled in the treatise "Shwe Bon Nidan" differs slightly from the later classification made by Minister Myawaddy U Sa.

The "Shwe Bon Nidan" treatise was written and completed during the reign of King Bodawpaya (Myanmar Era 1145, A.D 1783). The work of Minister U Sa was a compilation of a much later period.

The arrangement of the Royal Regalia as presented in this book is according to the system of classification adhered to during the reign of Myanmar's last ruling monarch, King Thibaw, and displayed in the foreground of the Royal Lion Throne.

It was not the custom to put the royal regalia on permanent display. It was put on display only three times a year for the state ceremony of paying obeisance to the king. Such a ceremony was held on the occasion of the Myanmar New Year in April, the beginning of the Buddhist Lent (June/ July) and at the end of Lent (October). The New Year obeisance ceremony was usually held 40 days after New Year's Day, so it would be round about May or June. The second ceremony was held on the day after the Full Moon Day of the Myanmar month of Waso and the third occasion would take place a day after the Full Moon Day of the Myanmar month of Thadingyut that signals the end of the austere period of Lent. The purpose of this obeisance ceremony was to reaffirm fealty to the king and also to bear gifts to honour him. These ceremonies were attended not only by royal princes, ministers, royal courtiers and persons of wealth in the golden capital city but by all those in the service of the King, such as Mayors, lords, lieges and vassals and tribal chieftains from far and near. They would come bearing gifts to pay their respects and catch a glimpse of the royal face.

မြန်မာ့မင်းခမ်းတော်များ

မြန်မာတို့သည် ကိုယ့်ထီး၊ ကိုယ့်နန်း၊ ကိုယ့်ကြင်နာကို လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း (၂၀၀၀) ကျော်မှစ၍ တည်ထောင် နေထိုင်ခဲ့ကြသည်။ လွတ်လပ်ခြင်း၊ အချွန်အခြာအာဏာပိုင်စိုးခြင်း၏တည်ရာ နန်းမြို့တော်ကြီးများ တည်ထောင်နေထိုင်ခဲ့ကြသည်။ နန်းမြို့တော်၏ စတုရံမမြစ်သော ရွှေနန်းတော်တို့သည် နိုင်ငံဥသျှောင် မင်းနှင့် မိဖုရားတို့ စံရာပင်ဖြစ်ပေသည်။ ရွှေနန်းတော်တွင်အသုံးပြုသော နန်းတွင်းပရိဘောဂများ၊ နန်းတွင်းပစ္စည်းများသည် အကောင်းတကယ့်ထိပ်ခေါင်း၊ အလှတကယ့် ထိပ်ခေါင်းဟုဆိုရလောက်အောင်ပင် တစ်နိုင်ငံလုံးရှိပစ္စည်းကောင်းများကို လှပသေသပ်သော လက်ရာမွန်များဖြင့်ပြုလုပ်ထားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ အထူးသဖြင့် မင်းခမ်းတော် ပစ္စည်းများသည် ရွှေသားအစစ်နှင့် သွန်းလုပ်ထားပြီး၊ ရတနာများစီဖြယ်အလှဆင်ထားသောကြောင့် လှပစုံသက်သက်မျှမက ထည်ဝါဝင့်ကြွားလှပြီး မြင့်နိုးမွန်၊ မြင့်မြတ်တင့်တယ် ကျက်သရေအပေါင်းတို့ဖြင့် ပြည့်စုံလှသည်ကို ကြက်သီးရွှေညှင်းထလောက်ဖွယ် မိစားတွေ့မြင်ရပေသည်။

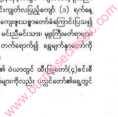
မင်းခမ်းတော်ပစ္စည်းများဟုဆိုရာတွင် ရွှေနန်းတော်တွင်း နေထိုင်သုံး ရွှေထည်ပစ္စည်းများကိုဆိုခြင်းမဟုတ်ပေ။ လွတ်လပ်ခြင်း၊ အချွန်အခြာအာဏာပိုင်စိုးခြင်း၊ မြင့်မြတ်ခြင်း၊ နေ့ညားခြင်း၊ ကျက်သရေပျက်လာအပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းတို့၏ သင်္ကေတဖြစ်သော သီဟာသနပလ္လင်တော်ကြီး၏ရှေ့တွင်ခင်းကျင်းရပြီး မင်း၏အခမ်းအနားသုံးဖြစ်သည့် ကေ့ဂုတ်ဖျက်ရတနာ စီဖြယ်ထားသော ရွှေထည်ပစ္စည်းများကိုဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုပစ္စည်းများကို ခေတ်အဆက်ဆက် မှတ်တမ်းမှတ်ရာများဖြင့် နေ့စဉ်တကယ့် မှတ်တမ်းတင်ထားခဲ့သည့်အတိုင်း လက်ဝဲမင်းခမ်းတော် (၁၈)ခု၊ လက်ယာမင်းခမ်းတော် (၁၇)ခုဟူ၍ ပုံသေသတ်မှတ်ပြီး ခင်းကျင်းရခြင်းဖြစ်သည်။ လက်ဝဲ၊ လက်ယာ မင်းခမ်းတော်များကို သတ်မှတ်ရာ၌ ခေတ်ကာလအရလည်းကောင်း၊ မှတ်တမ်း မှတ်ရာများအရလည်းကောင်း အနည်းငယ်ကွဲပြားလှစွာရှိသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ရွှေဘုံနိဒါန်းတွင်ပြဆိုသော မင်းခမ်းတော်များနှင့် မြဝတီမင်းကြီးဦးစ၏ မင်းခမ်းတော်၌တွင်ပါဝင်သော လက်ဝဲ၊ လက်ယာ မင်းခမ်းတော်များသည် အနည်းငယ်ကွဲလွဲနေသည်ကို တွေ့ရပေသည်။

ရွှေဘုံနိဒါန်းမှာ ဘိုးတော်ဘုရားလက်ထက် (မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၁၃၅၊ ၁ရန်နှစ် ၁၇၈၃)တွင် ရေးသားပြီးစီးခဲ့ခြင်း ဖြစ်၍ မြဝတီမင်းကြီးဦးစ၏မင်းခမ်းတော်၌မှာ ရွှေဘုံနိဒါန်းထက်၌နောက်ကျပြီးမှ ရေးသားဖွဲ့ဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဤစာအုပ်တွင်ခေတ်ပြားသော မင်းခမ်းတော်များမှာ မြန်မာတို့၏နောက်ဆုံးဘုရင်ဖြစ်သော သီပေါမင်းတရား၏ လက်ထက်တော်တွင် သီဟာသနပလ္လင်တော်ရှေ့၌ ခင်းကျင်းခဲ့သော လက်ဝဲ၊ လက်ယာမင်းခမ်းတော်များဖြစ်သည်။

မင်းခမ်းတော်ပစ္စည်းများကို သီဟာသနပလ္လင်တော်ရှေ့၌ နေထိုင်ခင်းကျင်းထားရှိသည်မဟုတ်ဘဲ တစ်နှစ်လျှင် သုံးကြိမ်ကင်းပသည့် ကန်တော့ခံအခမ်းအနားများတွင်သာ ခင်းကျင်းထားရှိခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ဘုရင်မင်းမြတ်သည် တစ်နှစ်လျှင် နှစ်သစ်၊ ဝါဝင်၊ ဝါကျွတ်ဟူ၍ သုံးကြိမ် အခမ်းအနားနှင့် ကန်တော့ခံတော်များသည် နှစ်သစ်ကန်တော့ပွဲကို နှစ်သစ်ကုရ၍ ရက်ပေါင်း(၄၀)မြောက်တွင် ကျင်းပလေ့ရှိပြီး မြန်မာလအခေါ်အဝေါ်အားဖြင့် ကဆုန်(သို့)အုယုန်လတွင် ကျင်းပလေ့ရှိသည်။ ဝါဝင်ကန်တော့ပွဲမှာ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် (၁) ရက်နေ့၊ ဝါကျွတ်ကန်တော့ပွဲမှာ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် (၁) ရက်နေ့ အသီသီအကြည့် (၃) ရက်တိုင်တိုင် ကန်တော့ခံတော်များပေသည်။ ကန်တော့ခံခြင်းမှာ ကေ့ဂုတ်သရေတော်ခံကြောင်းပြသ၍ လက်ဆောင်တော်ဆက်သော အခမ်းအနားပင်ဖြစ်သည်။ အခမ်းအနားသို့ ရေပြည်တော်ရှိ မင်းညီမင်းသား၊ မှူးကြီးစွတ်ရာဇာဌာ သူဌေးသူကြွယ်များသာမက ရွှေမြို့တော်နှင့်ဝေးသည့် မြို့ဝန်၊ စော်ဘွား၊ မြို့စားတို့ပါ တစ်ဝရောက်၍ ရွှေမျက်နှာတော်ကို လာရောက်ဖူးမြော်ရင်း ဆက်သပြုလက်ဆောင်တော်များ လာရောက်ဆက်သခြင်းဖြစ်ပေသည်။

လက်ဝဲ၊ လက်ယာမင်းခမ်းတော်များ ခင်းကျင်းထားသည့်ပြင် ပလ္လင်တော်၏ ဝဲယာတွင် ထီးမြို့တော်(၄)ခင်းစီ စုစုပေါင်း(၈)ခင်း ခိုက်ထူထားသည်။ ထီးမြို့တော်များအပြင် ယပ်မားတော်နှင့် အင်တော်များကိုလည်း ပလ္လင်တော်၏ရှေ့တွင် ခိုက်ထူထားရသည်။

ဤစာအုပ်တွင် သီခေါင်တေးလက်ထက် အသည်ဝန် တိုင်တားမြို့စားမင်း မင်းကြီးမဟာသီဟသူရ မှတ်တမ်းတင် ပြုစုစီရင်ခဲ့သော နန်းတွင်းပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွင်တွေ့ရှိရသော မင်းခမ်းတော်ပုံများ၊ နိုင်ငံ့ဂုဏ်ဆောင် အမျိုးသားပြတိုက်ကြီးတွင်ပြသထားရှိသော ကုန်းဘောင်ခေတ် မင်းခမ်းတော်ပစ္စည်းများ၏ ဓါတ်ပုံများကိုဖော်ပြထားပါသည်။

၁၈၈၆ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံး အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီဘဝကျရောက်သည့်အချိန်မှစ၍ မြန်မာအမျိုးသားများ၏ အထွတ်အမြတ်ထားရာ သီဟာသနပလ္လင်တော်ကို ထိခိုက်နိုင်ငံကာလကတ္တားမြို့သို့ ယူဆောင်သွားခဲ့သည့်အပြင် မင်းခမ်းတော်ပစ္စည်းများ၊ နန်းတွင်းပစ္စည်းများကိုလည်း အင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့ ယူဆောင်သွားခဲ့ကြလေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးရသည့် (၁၉၄၈)ခုနှစ်တွင် မြန်မာအစိုးရ၏ မေတ္တာရပ်ခံချက်အရ (၁၉၄၈) ခုနှစ်တွင်ပင် သီဟာသနပလ္လင်တော်ကိုလည်းကောင်း၊ (၁၉၆၄)ခုနှစ်တွင် မင်းခမ်းတော်ပစ္စည်းများနှင့် နန်းတွင်းပစ္စည်းအမျိုးကိုလည်းကောင်း၊ ပြန်လည်ရရှိခဲ့သည်။ ကျန်ရှိနေသေးသော မင်းခမ်းတော်ပစ္စည်းများနှင့် နန်းတွင်းပစ္စည်းများကို လန်ဒန်မြို့၊ ဝိတိုရိယနှင့် အဲလဘတ်ပြတိုက်တွင် ယနေ့တိုင်ပြသထားဆဲဖြစ်သည်ဟုသိရပါသည်။ ပြန်လည်ရရှိခဲ့သော ပစ္စည်းများအနက်မှ ပြသရန်သင့်လျော်သော မင်းခမ်းတော်ပစ္စည်းများ၊ နန်းတွင်းပစ္စည်းများနှင့် မင်းမြှောက်တန်ဆာများကို ရန်ကုန်မြို့ရှိ အမျိုးသားပြတိုက်ကြီး၏ ပထမထပ်၊ မင်းခမ်းတော်ပစ္စည်းပြခန်းတွင်ပြသထားရှိသည်ကို ဂုဏ်ယူဝမ်းမြောက်စွာသိတွေ့မြင်ကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

At these royal ceremonies, eight white royal umbrellas would be opened and placed upright, four on each side of the throne in addition to which there would also be a variety of vertical fans and pennants in front of the throne.

This book contains illustrations of the royal regalia recorded in a white parchment folder by a Minister of Thibaw's Court, Maha Thiha Thura, the Lord of Taingdar as well as photographs of various items of the royal regalia of the Konbaung Dynasty displayed at the National Museum.

In 1886, when the entire country fell under British colonial rule, the Royal Lion Throne greatly revered by the Myanmar people was taken away to Calcutta, India and the royal regalia and royal household articles to England.

When Myanmar regained independence in 1948, the Royal Throne was returned in response to the request made by the Myanmar Government and in 1964 part of the royal regalia was returned. The rest of the royal regalia remain on display at the Victoria and Albert Museum in London, to this day. The items of the royal regalia, other royal household articles and royal accoutrements that were returned are now on display in the Royal Regalia Showroom of the Myanmar National Museum much to the delight and pride of the Myanmar people.

ဆာရစ်ဇွန်တင်ပယ်
ရေးဆွဲသော
မင်းခမ်းတော်
ပန်းဖိုကား

A Painting of
the Royal Regalia
by
Sir Richard Temple

မင်းခမ်းတော်ပစ္စည်းများစာရင်း

လက်ယာ	လက်ဝဲ
ကွမ်းတောင်ကြီး ကွမ်းချပ်သုံးဆင့် ကွမ်းလောင်ကြီး ခလင့်ကြာငယ် ခလင့်ကြာကြီး	လက်တင်ကြားကွမ်းချက် ခြင်္သေ့ခံကွမ်းချက် ကွမ်းလောင်ငယ် သလပ် သလင်းမြောင် သစ်တိုင်
နဂါးခံကွမ်းချက် စွမ်းဆောင့်ကွမ်းချက် ပန်းတောင်ကြီး မြွှာတံ(မ) မြွှာတံ(မ) စလား တကောင်း ပြတို့ သောက်ရေတင် အိုးပြစ် မကန်ငါးကုဗ နန်းဆွဲအုပ်	ကွပ်လွှာ မမြဲနင်း မိနပ် သားဇြီးယပ် သန်လွက် တောင်ပွေး ခြင်္သေ့ခံကုဗ အိုးပြစ် မေးသောက် ကွီးခြေ မြွှာတံ(ဖ) မြွှာတံ(ဖ)

The Royal Regalia of Myanmar Monarchs

Right-hand side

- Large Betel Basket
- Triple-Tiered Betel Vessel
- Large Betel Receptacle
- Small Candelabra
- Large Candelabra
- Betel Bowl on Dragon Stand
- Octagonal Betel Cup
- Large Flower Casket
- Vessel (feminine)
- Vessel (feminine)
- Bowl
- Goblet
- Spittoon
- Drinking Water Stand
- Pot
- Cray Fish Pitcher
- Filigree Casket

Left-hand Side

- Lotus Arm Rest
- Betel Bowl on Lion Stand
- Small Betel Receptacle
- Betel Receptacle with Zodiac Signs
- Fluted Urn
- Relic Casket
- Oblong Casket
- Royal Shoes
- Royal Sandals
- Yak Tail Whisk
- Royal Dagger
- Royal Staff
- Golden Pitcher on Lion-Stand
- Pot
- Chin Rest
- Crow's Stand
- Vessel (masculine)
- Vessel (masculine)

A Royal Audience
A Painting on
Parchment
by Artist Saya Chone

ဆရာတို့ရေဆွဲသော
ကန်တော့ခံ
အမိအဖားပန်းချီပုံ
(ပုရပိုက်မှ)

လက်ယာမင်းစမ်းစတင်များ

The Right-Side Array of the Royal Regalia

လက်ယာမင်းခမ်းတော်တွင်ပါဝင်သောကွမ်းတောင်းကြိုး
Large Betel Basket

ကွမ်းတောင်းကြိုး

လက်ယာမင်းခမ်းတော်တွင်ပါဝင်သည်။ ရွှေသားအစပ်ဖြင့်ပြုလုပ်ပြီး ကျွက်မျက်
ရတနာများ စီခြယ်ထားသည်။ မြန်မာဘုရင်ကိုကွမ်းထည့်၍ဆက်သသော ပစ္စည်းဖြစ်သည်။
ပုရပိုက်ဖြူတွင် ဖော်ပြထားသောပုံကို ရေးကူးဖော်ပြပါသည်။

Large Betel Basket

It is made of pure gold and decorated with brilliant precious gems.
It is used for serving betel to the king. The illustration given in this book was
copied from that shown in an ancient white parchment folder.

www.burmeseclassic.com

Large Betel Receptacle

This article is part of the right-side array of the royal regalia. The Shwe Bon Nidan Treatise states that the use of this article began with the ancient Kings of the Tagaung Dynasty and is an integral part of the royal regalia. It is made of pure gold and inlaid with precious gems. It is a receptacle to serve betel to Myanmar kings. The Myanmar people acquired the habit of chewing betel prior to the Bagan Era. Betel leaves pasted with lime, (*Callicera Rubella*) were filled with small pieces of betel nut, and folded over into bite-size bundles to be chewed and relished. Sometimes other ingredients such as cloves, aniseed, grated coconut meat, camphor, cinnamon, cardamom seeds, cumin (*cuminum cyminum*), Gamon herbs (*kaempferia*) and tobacco leaf also make up the filling.

Betel plays an important role in Myanmar everyday life as a delicacy for guests as well as a medicinal remedy. In the days of the Myanmar monarchy the ritual of the betel was an integral part of the administrative system and was particularly true of the judiciary. The manner of partaking betel showed the hierarchy of royal officialdom in the system. From the king downward to the common people, irrespective of sex, betel chewing was a highly appreciated social custom. Hence the reason why, betel receptacles wrought beautifully in all shapes and designs and sizes formed part of the royal regalia.

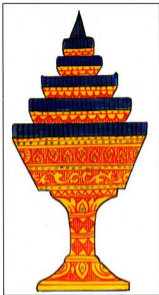
အမျိုးသားပြတိုက်တွင်
ပြသထားသော
ကွမ်းလောင်းကြိုး

Large Betel Receptacle
on display at the
National Museum

www.burmeseclassic.com

နန်းတွင်းပုရပိုက်ဖြူတွင်
ဖော်ပြထားသော
ကွမ်းချပ်တော်

Triple-Tiered Betel Vessel
Parchment Illustration

ကွမ်းချပ်

လက်ယာမင်းခမ်းတော် ပစ္စည်း(၁၇)ခုတွင် ပါဝင်သည်။
ရွှေသားစစ်စစ်ဖြင့် ပြုလုပ်ပြီး ကျောက်မျက်ရတနာများ နီဖြယ်
ထားသည်။ အချို့သားပြုတိုက်တွင် ပုံစံထွဲပြုလုပ် ပြသထားသည်။
ကွမ်းထည့်၊ ကွမ်းချပ်တို့မှာ ရန်ငါးမင်းအဆောင်ဖြစ်ခဲ့သည်ဟု
ရွှေတိုင်းနန်းတွင်ဖော်ပြသည်။ ကွမ်းထည့်၍ ဘုရင်ကိုတော်ဝင်သော
ပစ္စည်းဖြစ်သည်။

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်
ပြသထားသော
ကွမ်းချပ်ပုံစံတူ

Replica of Triple-Tiered
Betel Vessel
National Museum

Triple-Tiered Betel Vessel

This is a gem-studded article of pure gold. The one on display at the National Museum is a replica of the original. The Shwe Bon Nidan maintains that the custom of using betel receptacles and trays began in the days of the Rakhine Kings. They are containers to serve betel to the king.

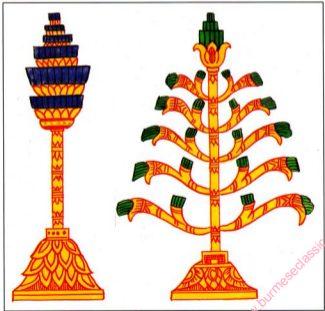
စလင်ကြာ

လက်ယာမင်းခမ်းတော်တွင်ပါဝင်ပြီး ပဋိက္ခယာမင်းအဆောင်ကို အဖော်ရာဘာမင်းစော အားဆက်သည်ဟု ရွှေဘုံနိဒါန်းတွင်ဖော်ပြထားသည်။ စလင်ကြာကြီး၊ စလင်ကြာငယ်ပစ္စု (၂)မျိုးရှိသည်။ ပုရပိုက်မြို့တွင်ဖော်ပြထားသော ပုံများကိုဖြည့်ဆည်းနိုင်ပါသည်။

Candelabra

According to the Shwe Bon Nidan it was originally part of the personal panoply of Prince Padeikhaya that was later presented to King Anawrahta as a gift. Candelabra come in two sizes, large and small. These pictures are copies of illustrations found in the white parchment folder.

နန်းတွင်းပုရပိုက်မြို့တွင်ဖော်ပြထားသော စလင်ကြာကြီးနှင့် စလင်ကြာငယ်
Large and Small Candelabra, Parchment Illustration

နန်းတွင်းပုရပိုက်ဖြူတွင်ဖော်ပြထားသော
နဂါးခံကွမ်းရွက်

Betel Bowl on Dragon Stand
Parchment Illustration

နဂါးခံကွမ်းရွက်

လက်ယာမင်းခမ်းတော်တွင် ပါဝင်သောပစ္စည်းဖြစ်သည်။
ရွှေသာအခမ်းပြင်ပြုလုပ်ပြီး ကျောက်မျက်ရတနာများ စီပြယ်ထားသည်။
နဂါးခံကွမ်းရွက်မှာ တစ်ကောင်သေတိုးဆက် ခုနစ်ဆက် သတို့နဂါးရမင်း
လက်ထက်ဆောင်သည့်အဆောင်ဖြစ်သည်ဟု ရွှေဘုံနိဂါးတွင်ဆို
ထားသည်။ မင်းခမ်းတော်များကို မှတ်တမ်းတင်ထားသော ပုရပိုက်ဖြူ
တွင်ပြထားသောပုံကို ရေးကူးဖော်ပြပါသည်။

Betel Bowl on Dragon Stand

This is an ornament made of pure gold and studded with precious gems. The Betel Bowl on the Dragon stand, according to the Shwe Bon Nidan treatise, has been part of the royal regalia since the seventh king of the Targaung Dynasty valiantly overcame the dragon that was menacing the kingdom. The picture shown here is a copy of the illustration found in the white parchment folder.

www.burmeseclassic.com

ရှစ်ထောင့်ကွမ်းရွက်

ပုံနန်းကွမ်းရွက်များဖြစ်သော ခိုနန်းကွမ်းရွက်၊ ထောင့်ချိုးကွမ်းရွက်၊ ဆယ့်နှစ်မြှောင့် ကွမ်းရွက်၊ ရှစ်မြှောင့်ကွမ်းရွက်များတွင် အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ အချို့ကို ကျောက်မျက်စိခြယ်၍၊ အချို့ကို ဖုန်တပ်၍၊ အချို့ကို ပယင်းတပ်၍ အလှဆင်သည်။

အမျိုးသားပြတိုက်တွင် ရွှေသားသက်သက်ဖြင့်ပြုလုပ်၍ ပတ္တမြားကျောက်မျက်မျှား စီခြယ်ထားသော ရှစ်ထောင့်ကွမ်းရွက်ကိုပြသထားသည်။ အိမ်ရှေ့မင်းအဆောင်၊ မိဖုရား အဆောင်ဖြစ်သည်ဟု ရွှေဘုံနိဒါန်းတွင် ဖော်ပြထားသည်။ လက်ယာမင်းခမ်းတော်တွင် အပါအဝင်ဖြစ်သည်။

Octagonal Betel Cup

This Octagonal Betel Cup is part of a set of cups of all patterns and shapes. They are known as the "Pon Nan Betel Cup", the "Kho Nan Betel Cup", the "Cornered Betel Cup", the "Hexagonal Betel Cup", the "Octagonal Betel Cup" and the "Twelve-Sided Betel Cup". Some of those betel cups are gem studded while others are decorated with glass and amber mosaic.

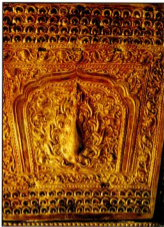
The betel cup on display at the Myanmar National Museum is wrought of pure gold and studded with rubies. The Shwe Bon Nidan maintains that it was a personal article of crown princes and queens and takes its position among the right-hand side royal regalia.

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်
ပြသထားသော
ရှစ်ထောင့်ကွမ်းရွက်

Octagonal Betel Cup
National Museum

www.burmeseclassic.com

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်
ပြသထားသော
ရှစ်ထောင့်ကွမ်းရွက်အပေါ်ပိုင်းတွင်
ရွှေသားစောင်းကြွကနုတ်ပန်းများနှင့်
ပတ္တမြားကျောက်မျက်များ
နီခြယ်ထားပုံ

The Upper part of the
Octagonal Betel Cup
with Embossed Gold Floral Motifs and
Precious Gems
National Museum

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်ပြသထားသော
ရှစ်ထောင့်ကွမ်းရွက်အောက်ပိုင်းတွင်
ရွှေသားစောင်းကြွကနုတ်ပန်းများနှင့်
ပတ္တမြားကျောက်မျက်များ
နီခြယ်ထားပုံ

The Lower Part of the Octagonal
Betel Cup with Embossed
Gold Floral Motifs and
Precious Gems
National Museum

www.burmeseclassic.com

ပုရပိုက်ဖြူတွင်
မော်ပြထားသော
ရတနာပန်းတောင်း

Royal Flower Casket
Parchment Illustration

ပုရပိုက်ဖြူတွင်မော်ပြထားသော
မှန်ခိမ်းခီ
ရှစ်ထောင့်ကွမ်းခွက်

Octagonal Betel Cup
with Green Glass Mosaic
Parchment Illustration

ရတနာပန်းတောင်း

လက်ယာမင်းခမ်းတော်တွင်ပါဝင်သည်။ ဧည့်သားစစ်စစ်ဖြင့် ဩရုပ်ထားပြီး ပတ္တမြားကျောက်မျက်နှာစီခြယ်ထားသည်။ ဧည့်သုံးခါမ်းတွင် အောက်ပါအတိုင်းဖော်ပြထားသည်။

“ရတနာပန်းတောင်းမှာ ဘုရားသမင်ဓမ္မတော်၊ ခေါင်တော်တို့ကိုရတနာပန်းတောင်းတွင် စုစုံကျိန်ဝပ်စေ၍ အစာတသတ်မင်္ဂုကြီး စေတီကြီးစွာတည်သည်။ မှော်ရထားမင်းစော၊ ဓမ္မယုန်စေတီကို တည်သည့်ကာလ ဓမ္မတော်၊ ခေါင်တော် ညွှန်တော်တို့ကို ရတနာပန်းတောင်း၌ထည့်၍ ဌာပနာသည်။ တရုတ်ပြည်မှ နှစ်တော်မှတစ်ဆင့် မှော်ရထားမင်းစော ရတနာပန်းတောင်း၌မိသည်။ အလောင်းရည်သူမင်းလည်း ရတနာပန်းတောင်း၌ ကျောက်ကိုးပါးဖြင့်ထည့်၍ ပူဇော်ကျော်တော်ဦးလျှင် စကားကိုးပါး၊ သရက္ခမင်းမှာ ဘုရားသမင်္ဂုပုံတူကျိန်ဝပ်တော်မူ လိုရာမျိုးမိတ်ဆင်မေသော် ‘ဟု မိငွာန်သွားပြုသည် ဆိုသည်မှာကျော်တော်လျှင် ရတနာပန်းတောင်းသည် မင်းတို့အဖွဲ့သုံးမတော်ရာ အစိုအသေပြုရာ သစ္စာအမိငွာန်ဖြင့် ဆုပန်းတောင်းရာတို့၌သုံးသော အမှန် အမြတ်ပစ္စည်းဖြစ်ကြောင်းသိရသည်။”

Jewelled Flower Casket

The Jewelled Flower Casket is another article of pure gold inlaid with rubies and other precious gems. The description given in the “Shwe Bon Nidan” is as follows. “The Sacred Relics of the Lord Buddha were placed reverently in the jewelled casket. Then King Azartathatt ordered the construction of a large Chedi (Stupa) for enshrinement. So also King Anawrahta ordered the construction of the Zeya Khon Chedi to enshrine the Lord Buddha’s relics and royal clavicle (collar bone) in the jewelled casket. When the replica of the sacred tooth relic from China was brought King Anawrahta received the relic in a similar jewelled casket. King Alaung Sithu likewise put the Nine Noble Gems in just such a casket and after paying obeisance placed five Sarakhan Images of the Lord Buddha and pledged that thus would the Lord Buddha Himself rest and recline therein. These records show that the Jewelled Flower Casket was part of the royal regalia that was greatly revered, for it played an important role in ceremonies to make royal vows and express royal wishes.”

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်
ပြသထားသော
ရတနာပန်းတောင်း

Jewelled Flower Casket
National Museum

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်
ပြသထားသော
မြူတာပုံစံတူ

Replica of
Royal Vessel
National Museum

ပုရပိုက်မြူတွင်
ဖော်ပြထားသော
မြူတာတော်

Royal Vessel
Parchment Illustration

မြူတာ

လက်ယာခင်းခမ်းတော်တွင်ပါဝင်သည်။ ရွှေဘိုခါးခါးအရ လက်ဝဲ
ခင်းခမ်းတော်တွင်ပါဝင်သော မြူတာကဲ့သို့ပင် ဗာရာဏသီမင်း၏ အဆောင်
မြွန်သည်။ အမျိုးသားပြတိုက်တွင် ပုံစံတူပြုလုပ်ပြသထားသည်။

မြူတာတို့နှင့် မြူတာမဟုတ်သော မြူတာတို့မှာ ထန်းရည်အခါး
ထည့်ရာ မြူတာမဟုတ် ထန်းရည်မထည့်ရာဟု ဆိုသည်။

Royal Vessel (Feminine)

Such vessels belong to the right-hand regalia. Ac-
cording to the Shwe Bon Nidan, these vessels, like those
that belong to the left-side regalia had been successively
handed down from the regalia of the ancient Kings of
Varanasi (Now Benares). The ones on display at the
National Museum are replicas.

There is a gender classification of these vessels
into masculine and feminine, the former serving as a re-
ceptacle for bitter (fermented) toddy liquor and the latter
for sweet (unfermented) toddy wine.

ရွှေဇလား

လက်ယာမင်းခမ်းတော်တွင်ပါဝင်သည်။ ကမ္ဘာပေါ်၌ ၈၄/၈၀ ပေါ်သည်ကို အခွဲဖြည့် ၈၄/၈၀၏သတ္တန်လိုက်၍ မဟာသမ္မတမင်း သုံးဆောင်သည်ဆိုသည်။ ရွှေသားအစစ်နှင့်ပြုလုပ်ထားပြီးအနားတွင် ပတ္တမြားကျောက်မျက်နှာ (၅)ရစ်စီဖြန့်ထားသည်။

Gold Bowl

Based on the legend that the sun and the moon came into existence simultaneously with the earth, the bowls depict the sun and the moon respectively. They are believed to have been part of the regalia of the ancient kings of pre-history. They are made of pure gold and the edges are lined with five concentric bands studded with rubies.

ပုရပိုက်ကြွေတွင်
ဖော်ပြထားသော ရွှေဇလား

Gold Bowl
Parchment Illustration

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်
ပြသထားသော ရွှေဇလား

Gold Bowl
National Museum

ရွှေတကောင်း

လက်ယာဆင်ခမ်းတော်တွင်ပါဝင်သည်။ ရွှေသားဖြင့် ဂြိုဟ်ပုံဖြင့် ပတ္တမြားကျောက်မျက်မှူးစီခြယ်ထားသည်။ စာရာတသိမင်း၏ အဆောင် ဖြစ်သည်ဟု ရွှေတံနန်းခေါင်းတွင် ဆိုထားသည်။

Gold Goblet

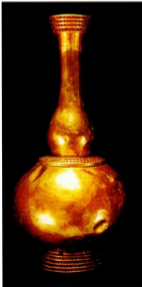
It is made of pure gold and inlaid with rubies and other precious gems. The Shwe Bon Nidan again maintains that it formed part of the royal regalia of the ancient kings of Varanasi.

တကောင်းပိတ်

ရွှေရေတကောင်းခုံးရုံဖြစ်သည်။ ရွှေသားဖြင့် ဂြိုဟ်ပုံထားပြီး ရွှေသား၊ ပတ္တမြားနှင့် စိန်ပန်းဖြောက်တော်ဖြင့် အလှဆင်ထားသည်။

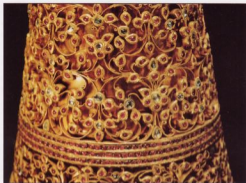
The Goblet Cover

This is the cover for the royal pitcher. It is made of gold and ornamented with rubies and diamonds.

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်ပြသထားသော ရွှေရေတကောင်းနှင့် ကျောက်မျက်မှူးစတုခုများစီခြယ်ထားသော တကောင်းပိတ်

**Gold Goblet and Cover
Adorned with Precious Gems
National Museum**

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်
ပြသထားသော
ရွှေတံဆိပ်ကောင်းပီတီတွင်
စီခြယ်ထားသော
ကျောက်မျက်ရတနာများ

Gem-studded
Royal Gold
Goblet Cover
National Museum

ပုရပိုက်ဖြူတွင်ဖော်ပြထားသော
ရတနာတံဆိပ်ကောင်းပီတီ

Gem-studded
Royal Gold Goblet
Parchment Illustration

www.burmeseclassic.com

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်ပြသထားသော ပြတိုက်ပုံစံတူ
Replica of Spittoon - National Museum

သောက်ရေတင်

လက်ယာမင်းခမ်းတော်တွင် ပါဝင်သည်။ ယခု အခါအမျိုးသားပြတိုက်တွင်သောက်ရေတင်ပုံစံတူကို ပြသ ထားသည်။

Stand for Drinking Water

The drinking water stand, which belongs to the right-side regalia on display at the National Museum, is a replica.

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်ပြသထားသော
သောက်ရေတင်ပုံစံတူ

Replica of Drinking Water Stand
National Museum

ဗြဲတို့

လက်ယာမင်းခမ်းတော်တွင်ပါဝင်သည်။ ဘုရင်မင်းမြတ်၏ထွေးခံ အဖြစ်အသုံးပြုသည်။ ရွှေသားဖြင့်ပြုလုပ်၍ ပတ္တမြားကျောက်မျက်နှာ၊ မီးဖြယ် ထားသည်။ ယခုအခါပုံစံတူပြုလုပ်၍ အမျိုးသားပြတိုက်တွင်ပြသထားသည်။

“ထွေးခံ၊ ထွေးအင်မှာ စည်၍လှီး ခေါင်လောင်း၊ ကိုယ့်၊ နတ်လှေ တို့ကို ပြု၍မြင်း၊ သတင်းတန်ခိုး၊ ရွှေမြင်း၊ နန်းတန်းအထောက်သော ခတ္တမပေါင်မင်းသည် တံဆွေးထွေးသည့်ကာလဖြင့်ဗြဲတူလွှဲ နဂါးတို့ မခံနိုင်၍ တံဆွေးခံရန်ထွေးခံဆောင်သည်။”

ဟုရွှေဘုံရှိခါနီးတွင်ဖော်ပြထားသည်။

Spittoon

This was a receptacle for the king to expectorate in, but it was made of pure gold and studded with precious gems. The article on exhibit at the National Museum is a replica. The use of the spittoon, according to the “Shwe Bon Nidan” began with King Duttabaung. Legend says that King Duttabaung was so powerfull that every time a drop of his saliva fell to the ground the dragons that inhabited the nether regions suffered greatly. So they presented a receptacle to receive and hold the saliva of the king.

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်
ပြသထားသော
မကန်းကရား

Cray Fish Pitcher
National Museum

မကန်းကရား

လက်ယာခင်းခမ်းတော်တွင် ပါဝင်သည်။ ခင်းခမ်းတော်ဝင် မကန်ရုပ်သဏ္ဍာန် ဓမ္မသားအစစ်ဖြင့် သွန်းလုပ်ထားသော ကရား ဖြစ်သည်။ ဓမ္မရုပ်ပြောက်များဖြင့် မှမ်းမံထားသည်။ မင်္ဂလာရှိခြင်း၏ အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်သည်။

Cray Fish Pitcher

The pure gold pitcher is in the shape of a legendary sea-monster and further embellished with a gold floral design. It is said to be a propitious symbol.

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်
ပြသထားသော
နန်းဆွဲဆုပ်

Filigree Casket
National Museum

နန်းဆွဲဆုပ်

လက်ယာဖက်၌ခေါင်းတော်တွင်ပါဝင်သည်။ မြူသား
အစစ်ကို နန်းကြိုးဖွဲ့၍ ကဲ့သို့ပြုလုပ်၍ရက်လုပ်ထားသည်။
ပတ္တမြား၊ မြ၊ ပုလဲတို့ဖြင့်နီဖြယ်၍အလှဆင်ထားသည်။

Filigree Casket

It is a pure gold filigree casket of
delicate design and embellished with rubies,
emeralds and pearls.

လက်ဝဲမင်းစမ်းခေတ်များ

The Left-Side Array of the Royal Regalia

ပုရပိုက်ဖြူတွင် ဖော်ပြထားသော
ရတနာလက်တင်ကြားတော်

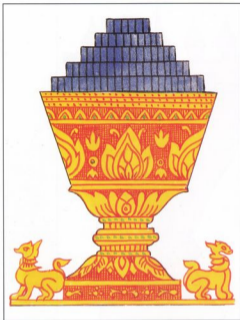
Royal Arm Rest
Parchment Illustration

လက်တင်ကြား

လက်ဝဲမင်းခမ်းတော်တွင်ပါဝင်သည်။ သိုလှောင်မင်းတို့အိမ်အောက်မှာ ရွှေဘိုခိုခန်းတွင်ဖော်ပြထားသည်။

Lotus Arm Rest

According to the Shwe Bon Nidan, this article was originally part of the regalia of Thai royalty.

ပုရပိုက်ဖြူတွင်ဖော်ပြထားသော
မြသုံ့ခံကွမ်းရွက်

Betel Bowl on Lion Stand
Parchment Illustration

မြသုံ့ခံကွမ်းရွက်

လက်ဝဲမင်းခမ်တော်တွင်ပါဝင်သည်။ ဝက်ရက်ဖြည့်ပွဲ၊ ဝိသုဒ္ဓိတပုဏ်၊ လက်ထက်သုံးသည့်အဆောင်ဟု ရွှေဘုံနိဒါန်းတွင်ဆိုသည်။ သမုဒ္ဓါအမျိုးသား ဗြတိုက်တွင် ပုံစံတူဖြူလုပ် ပြသထားသည်။

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်ပြသထားသော
မြသန့်မိကျွမ်းမွက်ပုံစံတူ

Replica of Betel Bowl on Lion Stand
National Museum

Betel Bowl On Lion Stand

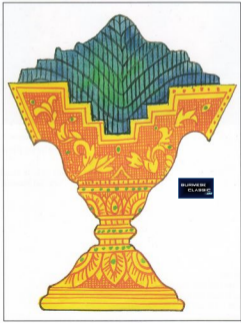
The Shwe Bon Nidan maintains that the use of this article originated with King Wizaya Bahu of Wingarit Kingdom (present day Sri Lanka). The exhibit at the National Museum is a replica.

ကွမ်းလောင်းငယ်

လက်ဝဲမင်းခမ်းတော်တွင်ပါဝင်သည်။ လက်ယာမင်းခမ်း တော်တွင်ပါဝင်သော ကွမ်းလောင်းကြီးနှင့် ပုံစံတူပြီး အရွယ်အစားမှာ ချိန်ငယ်သည်။ ရွှေသားအခဲဖြင့်ဖြူလှုပ်ပြီး ပတ္တမြားတော့ကန်များမှာ ခီဗြယ်ထားရှိသည်။ မြို့မှာတုရင်များကို ကွမ်းထည့်၍ ဆက်သသောပစ္စည်း ဖြစ်သည်။

ပုရပိုက်ဖြူတွင်ခတ်ပြထားသော
ကွမ်းလောင်းငယ်

Small Betel Receptacle
Parchment Illustration

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်ပြသထားသော
ကွမ်းဆောင်းငယ်

Small Betel Receptacle
National Museum

Small Betel Receptacle

This article is of the same shape but of a smaller size than the large betel receptacle of the right-side regalia. It is an object of pure gold studded with rubies and precious gems. It is used for serving royal kings with betel.

www.burmeseclassic.com

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်
ပြသထားသော
လက်ဝဲသလပ်
(ဆယ့်နှစ်ရာသီကွမ်းခွက်)

Betel Receptacle with
Zodiac Signs
National Museum

လက်ဝဲသလပ် (ဆယ့်နှစ်ရာသီကွမ်းခွက်)

လက်ဝဲမင်းခမ်းတော်တွင်ပါဝင်သည်။ ရွှေသားဓာပေါက်အများတွင် ပတ္တမြားကျောက်မျက်များနီဖြယ်၍ အောက်ခံတွင်ဆယ့်နှစ်လရာသီကို ခေတ်ညွှန်းသောရာသီရုပ်များဖြင့်ဖောင်ကြွပြုလုပ်ထားသည်။ မိဿ၊ ဂြိုဟ်၊ ဓမ္မထွန်း၊ ကြွကဋ်၊ သီဟိုဠ်၊ ကန်၊ တူ၊ ဣန္ဒြာ၊ ဓနု၊ မကာရ ကို၊ မိန်ဟူသော (၁၂) ရာသီခွင်ကိုဖော်ပြသော ဆိတ်ထိပ်၊ ဣသို၊ ယောကျ်ားတစ်ဦးနှင့် မိန်းမတစ်ဦးပက်၍ရုပ်ဆွဲသောပုံ၊ ကန်နိပ်၊ ဖြူသို၊ အမျိုးကညာပုံ၊ မိန်ခွင်ပုံ၊ ကင်ဒြီးကောက်ပုံ၊ လေးသမားပုံ၊ သမင်ခေါင်းရှိသော မကန်၊ ရေထမ်းသမား၊ ငါးပုံတို့ကို ရွှေသားကနုတ်များနှင့် တန်ဆာဆင်၍ ဖောင်ကြွပြုလုပ်ထားပါသည်။

Betel Receptacle With Zodiac Signs

A cup of pure gold with a Filigree edge ornamented with precious gems. The base is decorated with relief figures of the zodiac consisting of figures of a Billy goat, a bull, an embracing male and female, a crab, a lion, a virgin, a libra, a scorpion, an archer, a sea monster with head of deer, a water carrier and a fish. These figures are further trimmed with traditional floral designs.

ဆိတ်သီး
Billy Goat

ခွားသိုး
Bull

လက်ဝဲသလပ်တွင် မောင်းကြွပြုလုပ်ထားသော ဆယ့်နှစ်လရာသီရုပ်များ
Embossed Figures of the Zodiac on the Left-hand Betel Receptacle

ယောက်ျားတစ်ဦးနှင့် မိန်းမတစ်ဦးမက်၍ရုပ်နေပုံ
An embracing male and female

ကရုန်း
A crab

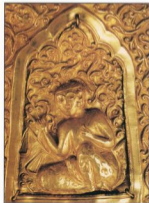
ခြင်္သေ့
A lion

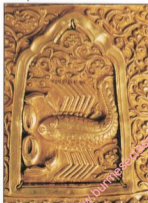
အပျိုကညာ
A virgin

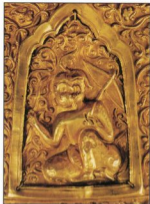
လက်ဝဲသလပ်တွင် မောင်းကြွမြူလုပ်ထားသော ဆယ့်နှစ်လရာသီရုပ်များ
Embossed Figures of the Zodiac on the Left-hand Betel Receptacle

စိန်ခွင်
A libra

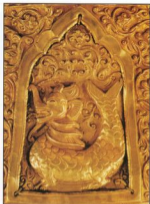

ကင်းမြီးကောက်
A scorpion

လေးသမား
An archer

သမင်ခေါင်းရှိသော မကန်း
A sea monster with head of deer

လက်ဝဲသလပ်တွင် ဖောင်းပြွေလုပ်ထားသော အယုံနစ်လရာသီစွပ်များ
Embossed Figures of the Zodiac on the Left-hand Betel Receptacle

ရေထမ်းသမား
A water carrier

ငါး
A fish

ပုရပိုက်ကြည့်တွင်မော်ပြထားသော ရတနာသလင်တော်
Royal Betel Receptacle - Parchment Illustration

သလင်းမြှောင်

လက်ဝဲမင်းခမ်းတော်တွင် ပါဝင်သည်။ သလင်းမြှောင်မှာ လင်းခင်းမင်းခံအဆောင်ဖြစ်ပြီး ပင်းယတစ်စီးရှင်မင်းမြတ်အား လင်းခင်းမင်းကဆက်သသည့် လက်ဆောင်ပုဏ္ဏားများတွင် တစ်ခုအပါအဝင် ဖြစ်သည်ဟု ရွှေဘုံရိုးခါးတွင်ဆိုထားသည်။ ရွှေသားဖြင့်ပြုလုပ်ထားပြီး အနားတွင် ပတ္တမြားကွက်မျက်များ ဖြည့်၍ ပန်းပြောက်ဖော်ထားသည်။

Fluted Urn

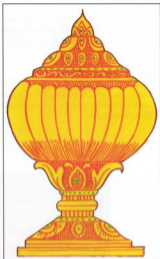
This was originally part of the regalia of the King of Lin Zin(Laos) who presented it as part of his tributary gifts to King Tazee Shin of Pinya according to the Shwe Bon Nidan. It is an object of pure gold with the edges embellished with precious gems and floral motifs.

အမျိုးသားပြတိုက်တွင် ပြသထားသောသလင်းမြှောင်
Fluted Urn - National Museum

ပုရပိုက်ဖြူတွင် ဖော်ပြထားသော
ရတနာသင်္ကတိုင်ဘရံမြေပုံတော်

Royal Fluted Jewelled Urn
Parchment Illustration

ပုရပိုက်ဖြူတွင်ဖော်ပြထားသော
ရတနာသင်္ကတိုင်မြေပုံတော်

Royal Relic Urn
Parchment Illustration

သစ်တိုင်

လက်ဝဲမင်းခမ်းတော်တွင်ပါဝင်သည်။ သစ်တိုင်မှာ
စင်းမယ်မင်း၏အဆောင်ဖြစ်ပြီး၊ ပင်းယတစ်စီးစုင်မင်းမြတ်ထား
စင်းမယ်မင်းဘက်သို့လည်း လက်ဆောင်ပစ္စည်းများတွင်
တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်သည်ဟု ရွှေဘိုနိဂါန်တွင်ဆိုထားသည်။
ရွှေဘိုမြို့ပြလှည့်ပြီး ကျောက်ဖျက်ရတနာများဖြင့် စီခြယ်
ထားသည်ကို နန်းတွင်းပုရပိုက်ဖြူအရ သိရှိရသည်။

Relic Casket

According to the Shwe Bon Nidan, this
article belonged to the royal regalia of the King of
Zin Mai (Chiangmai) and had been presented as
part of the tributary gifts to the King of Pinya,
Tazee Shin. The reference to it in the white parch-
ment folder maintains that it is made of pure gold
and decorated with precious gems.

ကျပ်လွှား

လက်ဝဲပေးပေးတော်တွင် ပါဝင်သည်။ ကျပ်လွှားမှာ သာလုံမင်တို့၏ အဆောင်ဖြစ်သည်။ ပုဂ္ဂိုလ်တော်၏သက္ကရာဇ်နှင့် ချစ်ခင်ရင်းနှီးမှုတော်များကို ပြသထားသည်။ နေရာအရပ်ရပ်ရှိ ရတနာကျောက်မျက်နှာစီခြယ်ထားသည်။ ကျပ်လွှားကို ကျပ်(သို့မဟုတ်) ကျပ်လှ (သို့မဟုတ်) ကျပ်မြင်(သို့မဟုတ်)လှည်းခေါ်သည်။ နေရာအရပ်ရပ်တွင် ကျပ်လွှား၏အကြောင်းကို အောက်ပါအတိုင်းဖော်ပြထားသည်။

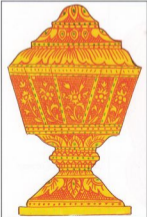
“တကောင်လင်လေးတစ်ကောင်ရှိခဲ့သည် ဝက်ကြီးတို့နှင့်ပူးပေါင်းဖက် ရသေ့ပြုဖွဲ့ခဲ့သည်။ နှင့်ဆက်လက် ဆေးဘုရားကလေးတို့လည်း လမ်းခရီးကွပ်ကဲဆောင် ဖြစ်နိုင်ခဲ့အံ့ထိုသောကြောင့်လည်း နှင့်ဆက်လက်ဆောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့တော့ ကပ်လေးသည်။ ထိုဆောင်ရွက်မှုကို ကျပ်မြင်(သို့မဟုတ်)ကျပ်လွှားဟု ခေါ်ခေါ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျပ်လွှားသည် နှစ်တော်တို့၏အဆောင်မဟုတ် မင်းသားတို့၏အဆောင်ဖြစ်သည်။”

Oblong Casket

The Oblong Casket originated as part of the royal regalia of the Kings of Thaton. The Shwe Bon Nidan, mentions the fact that its shape is similar to the Pandawa Mountain. This box, like the other articles of the regalia, is a gem-studded article of pure gold. The background history of this article known variously as “Kyat Lya”, Kyat or Kyat Hla or Kyat Myint Mo” is thus: “The brother-in-law of the King of Tagaung”, the Crown Prince, after he had slain a rampaging boar donned the garb of the mendicant. Then one day he approached a human habitat in search of salt and something sour. On the way the Celestial king of Mt. Meru which is located near the “Kyat Tee” region, created and served the mendicant the edible that was sour and salt in a receptacle. From that time on the receptacle came to be known as the Kyat Myint Mo or Kyat Lya, which now belongs to the royal regalia. This oblong receptacle thus is not an article for the use of courtiers but meant only for princes of the royal blood.”

ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွင်ဖော်ပြထားသော ကျပ်လွှား
Oblong Casket - Parchment Illustration

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်ပြသထားသော ကျပ်လွှား
Oblong Casket - National Museum

ရတနာမိနပ်တော်

လက်ဝဲမင်းခမ်းတော်တွင်ပါဝင်သည်။ ရွှေသားနံ၊ အောက်ခံဖြေပြား၊ ငွေယံနီရိုက်၊ ဘေးပတ်လည် ပတ္တမြားသုံးစွမ်းစီးအထက်ရွှေပြား၊ ဘေးပတ်လည်ပန်းခေတက်သည်ကြိုးကတ္တီပါနီ၊ ရွှေပန်းပတ္တမြားစီး တစ်ဘက်(၇)ဖွင့်စီဖြစ်သည်။

The Royal Sandals

The heels of the sandals are made of gold; the soles of silver. The edgings are also silver and 3 rows of rubies ornament the sides. The top part is gold with filigree border. The strap is of velvet and each strap is decorated with 7 gold flowers embellished with rubies.

ရတနာခြေနှင်းတော်

လက်ဝဲမင်းခမ်းတော်တွင် ပါဝင်သည်။ ဦးကျောပုံ ရွှေစာပေါက် ပြုလုပ်ထားသည်။ ခြေနှင်းညှိင်းတွင် မြန်ပတ္တမြားအပေါ်အဝင်ကျောက်မျက်ရတနာများ စီခြယ်ထားသည်။ ဤခြေနှင်းမိနပ်များမှာ အမှန်တကယ်စီးရင်းသော ခြေနှင်းမိနပ်များမဟုတ်ဘဲ အဆောင်အယောင်ခင်းကျင်းရန်သာဖြစ်သည်။

The Royal Jewelled Shoes

The royal shoes have filigreed tips curving upwards. The forefront of the shoes is wrought with precious gems that include emeralds and rubies. These shoes and sandals are not footwear that are actually worn but are mere symbols for ceremonial occasions.

ပုရပိုက်မြို့တွင်ဖော်ပြထားသော
ရတနာမိနပ်တော်

Royal Shoes
Parchment illustration

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်ပြသထားသော ရတနာဒိန်တော်
Royal Sandals - National Museum

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်ပြသထားသော ရတနာဒြေကင်းတော်
Royal Shoes - National Museum

ပုရပိုက်ဖြူတွင်မော်ပြထားသော
ရတနာတောင်ဆွေးတော်

Jewelled Royal Staff
Parchment Illustration

ပုရပိုက်ဖြူတွင်မော်ပြထားသော
ရတနာသားဦးယပ်တော်

Royal Yak Tail Whisk
Parchment Illustration

ပုရပိုက်ဖြူတွင်မော်ပြထားသော ရတနာသံလွက်တော်
Royal Dagger - Parchment Illustration

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်ပြသထားသော ရတနာသားဦးယပ်တော်
Royal Yak Tail Whisk - National Museum

ရတနာတောင်ဆွားတော်၊ ရတနာသံလွက်တော်နှင့် ရတနာသားဦးယပ်တော်
လက်ဝဲမင်းခမ်းတော်တွင် ပါဝင်သောပစ္စည်းများဖြစ်သည်။
မင်းခမ်းတော်ဝင်သားဦးယပ်ကို ကျောက်မျက်ရတနာများနီဖြယ်၍ ဆွဲပြားကပ်
သနီသားရိုးဖြင့်ပြုလုပ်ထားသည်။ ရတနာသံလွက်တော်ကို အရိုးနှင့် မီးအိမ်ပါ
ဆင်နွယ်နှစ်ရောင် ဝိုက်ကတ္တီပါဖြင့်ဆုပ်ထားသည်။ မီးခနာင့်တွင် ကျောက်နီ
ရွှေခွေစွပ်၍ မီးရိုးတွင်လည်း ကျောက်နီရွှေအမွှေးတပ်ဆင်ထားသည်။
မီးအိမ်တွင်လည်း ကျောက်နီရွှေအမွှေး(၅)ခွေ ကွပ်ထားသည်။

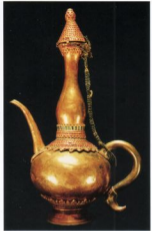
The Royal Staff, Royal Dagger and Yak Tail Whisk

The Yak Tail Whisk has a gilded wooden handle decorated with precious gems. Both the hilt and the scabbard of the royal dagger are encased in ivory coloured velvet adorned with gem-crusting gold rings. There are five such rings on the scabbard. All three items are regalia of the left-hand side. The illustration of the royal staff is from the white Parchment folder.

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်ပြသထားသော ရတနာသံလွက်တော်
Royal Dagger - National Museum

ပုရပိုက်ဖြူတွင်မတင်ပြထားသော ရွှေကရား
Gold Pitcher- Parchment Illustration

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်ပြသထားသော ရွှေကရား
Gold Pitcher- National Museum

ရွှေကရား

လက်ဝဲမင်းခမ်းတော်တွင်ပါဝင်သည်။ ရွှေသားစစ်စစ်ဖြင့် သွန်းလုပ်ထားပြီး ကျောက်မျက် ရတနာများအင်္ဂါပြယ်ထားသည်။

ရွှေဘုံခါးအရ

“မင်းတို့အစဉ်သုံးဆောင်ရာဖြစ်သည်ဟု ယူရန်ရှိသည်။ ခတ္တရာရံအရ နန္ဒရာဇ်မင်းသား၊ ဥယျာဉ် ကျောက်ရွာပေါ်တွင် တစ်ကိုယ်တည်းနေသည့်ကာလ ရုတားဆိုက်ရောက်လျှင် မင်းဝတ် မင်းစားကို မှုးမတ်တို့ ကပြသည့် အဝတ်တန်ဆာကိုမဆင်၊ မှုးမတ်တို့တွင်ပါသည့် ရွှေကရားဖြင့် အမိတ္တန်ဖြ့် စေသွန်းလျှင်ရွှေကြွေးသောပုညသမ္မာရတီသည် အမျိုးစုရက်ပိုဖြစ်၍ ပေးသပင် မပေါက်လာသည့်၊ ပေးသပင်က အဝတ်တန်ဆာကို ဆင်ယင်သည်။”

ဟူသော ခတ္တရာရံတောက်လျှင် ရွှေကရားသည်မင်းတို့ အစဉ်သုံးဆောင်မြဲဖြစ်သည်ဟု ယူဆရမည်။

Gold Pitcher

Like other articles of the royal regalia this pitcher is a gem-encrusted object of pure gold. According to the Shwe Bon Nidan, this is a royal utensil that is a permanent royal accessory. Legend says that a prince known as Nandarit was once resting all alone on a rock platform in a wooded park when a driverless royal chariot, of its own accord, arrived and stopped where the prince lay. His royal courtiers followed who presented the prince with kingly apparel. The prince however refused to don these robes but instead, taking a pitcher held by one of the courtiers made a wish while pouring the water from the pitcher. He made a vow for a fortune tree to sprout and grow on the spot if the time were now ripe for the fruition of the good he had done in past existences. It happened as he vowed. The prince then took and donned the royal appraeal suspended on the tree. The tradition of classifying the gold pitcher as part of the royal regalia probably dates from the telling of this legend.

ဆိုးပြစ်

လက်ဝဲမင်းခမ်းတော်တွင်ပါဝင်သည်။ ရွှေသားပြင်ဖြူလှပယာဇဉ်၊ ပတ္တမြားကျောက်မွက်များစီခြယ်ထားသည်။ အမျိုးသားပြတိုက်တွင် ဝန်တူဖြူလှပပြသထားသည်။ လက်ယာမင်းခမ်းတော်တွင်ပါဝင်သော ရွှေဆိုးပြစ်ကဲ့သို့ပင်စာရာတူသီမင်းခံ အဆောင်ပြစ်သည်ဟု ရွှေဘုံနိဒါန်းတွင်ဆိုထားသည်။

Royal Pot

This is another article of pure gold and precious gems. The one on display at the National Museum is a replica. Like the pot of the right-hand regalia this pot was part of the royal regalia of the kings of Varanasi in ancient times, according to the Shwe Bon Nidan.

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်ပြသထားသော
ရတနာရွှေဆိုးပြစ်တော်ဝန်တူ

Replica of Royal Pot
National Museum

ပုရပိုက်ဖြူတွင်ဖော်ပြထားသော ရွှေဆိုးပြစ်တော်
Royal Pot - Parchment Illustration

မေတ္ထောက်နှင့်ကနီဗြေ

လက်ဝဲမင်းခမ်းတော်တွင်ပါဝင်သည်။ အမျိုးသားပြတိုက်တွင် ပုံစံတူပြုလုပ်ပြသထားသည်။

Chin Rest

The name obviously signifies its usage, but as mentioned earlier, royal regalia are solely for ceremonial display. The article on display at the National Museum is a replica.

မြွေတာ

လက်ဝဲမင်းခမ်းတော်တွင်ပါဝင်သည်။ ခွေဘုံခိုခါနီးအရ လက်သားမင်းခမ်းတော်တွင်ပါဝင်သော မြွေတာကိုသို့ဝင် ဇာရာဇာသီမင်း၏အဆောင်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသားပြတိုက်တွင် ပုံစံတူပြုလုပ်ပြသထားသည်။ မြွေတာနှင့် မြွေတာမဟုတ်သောမြွေတာများ ထန်းရည်အခါးထည့်ရာ မြွေတာမဟုတ် ထန်းရည်ချိုထည့်ရာဟုဆိုသည်။

Royal Vessel (Masculine)

Like the vessel of the right-hand regalia, this vessel was originally part of the royal regalia of the ancient kings of Varanasi. The article on display is a replica. The vessel is classified according to gender, as masculine and feminine. The article classified as "masculine" serves as a container for fermented toddy liquor and the one that is "feminine" for the sweet toddy wine.

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်
ပြသထားသော မေတ္ထောက်ပုံစံတူ

Replica of Chin Rest
National Museum

ပုရပိုက်မြွေတွင်ဖော်ပြထားသော
မြွေတာတော်

Royal Vessel
Parchment Illustration

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်
ပြသထားသော
မြွေတာပုံစံတူ

Replica of
Royal Vessel
National Museum

မင်းစမ်းတော်မဟုတ်သော နန်းတွင်းသုံးဆွဲထည်ပစ္စည်းများ

Royal Household Articles
(Not Part of the Royal Regalia)

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်ပြသထားသော ရွှေမှုဆာလင်ပန်း

ရွှေသာခြံ၌ ပြုလုပ်ထားပြီး အနား(၃)ရစ်ပတ္တမြားကျောက်မျက်မှူး၊ ဇီမြယ်ထားသည့်ရသလင်းတောင် (၃၀) ပတ်လည်ရှိသည်။ ရွှေမှုဆာလင်ပန်း၏ အလယ်တည့်တည့်တွင် နဝရတ်ကိုးပါး၊ ဇီမြယ်ထားသည်။ နဝရတ်ကိုးပါးသည် ကွက်သရေမင်္ဂလာကိုဖြစ်စေသည်ဟု မြန်မာတို့ကယုံကြည်ကြသည်။ နဝရတ်ကိုးပါးကို ဖွဲ့မြတ်ကိုးပါးဟုလည်းခေါ်ကြသည်။ ထိုနဝရတ်ကိုးပါးတို့သည် အလှအပသက်သက်သာမက သီးခြားဂုဏ်သတ္တိလည်းရှိကြသည်။

နဝရတ်ကိုးပါးမှာ ပုလဲ၊ သန္တာ၊ နီလာ၊ စိန်၊ မြ၊ ဥသမယား၊ ဂေါပိတ်၊ ကြောင်၊ ပတ္တမြား တို့ဖြစ်သည်။ ပုလဲမှာ ကွက်သရေမင်္ဂလာရှိခြင်း၊ သန္တာမှာကြည်လင်ခြင်း၊ နီလာမှာဆွစ်ခင်ခြင်း၊ စိန်မှာ ဂုဏ်လွှမ်းခြင်း၊ မြမှာအေးချမ်းခြင်း၊ ဥသမယားမှာ ကျွန်မာခြင်း၊ ဂေါပိတ်မှာအားပါခြင်း၊ ကြောင်ကျောက်မှာ သိဒ္ဓိရှိခြင်း၊ ပတ္တမြားမှာ ဘုန်းတန်ခိုးရှိခြင်းကို ဖော်ဆောင်သည်ဟု ယူဆကြသည်။ ယင်းသို့ ဂုဏ်ကိုးပါးကိုအသီးသီးဆောင်ကြသဖြင့် မြန်မာတို့သည် အဆိုပါဂုဏ်ကျေးဇူးများတိုးပွားဖြစ်ထွန်းနိုင် စေရန်၊ ကွက်သရေမင်္ဂလာနှင့် ပြည့်စုံစေရန် နဝရတ်ကိုးပါးဖြင့်တန်ဆာဆင်သောလက်ရွှင်ကို ဆင်ယင်လေ့ရှိသည့်အပြင် အသုံး အဆောင်များတွင်လည်း နဝရတ်ကိုးပါးကိုတတ်နိုင်သမျှ ထည့်သွင်းဆင်ယင် သုံးဆောင်လေ့ရှိသည်။

ဗြိတိသျှတို့ မြန်မာနိုင်ငံကိုသိမ်းပိုက်ပြီးနောက် မြန်မာ့နန်းတွင်းပစ္စည်းပေါင်းများစွာကို အင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့ပို့ဆောင်သွားခဲ့ရာ မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် မြန်မာအစိုးရ၏ မေတ္တာရပ်ခံ ချက်အရ ၁၉၆၄ ခုနှစ်တွင် မြန်မာ့လက်ရှိခဲ့သော နန်းတွင်းပစ္စည်းများ အနက် တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်သည်။

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်ပြသထားသော ရွှေမှုဆာလင်ပန်း
Gold Saver-National Museum

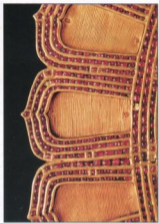

ရွှေမှုနောလင်ပန်းအလယ်တွင် တန်ဆာဆင်ထားသော နှစ်ရက်ကိုးပါးနှင့် ပတ္တမြားကျောက်မျက်ရတနာများ

The gold salver ornamented in the middle with the Nine Noble Gems and rubies.

ရွှေမှုနောလင်ပန်း၏ သလင်းတောင်များတွင် အနားသုံးရပ်ပတ္တမြားစီခြယ်ထားပုံ

The raised edge of the salver encircled by raised lotus petals and three bands of rubies.

Gold Salver

It is made of pure gold and edged with three circular gem studded bands. There is also a decorative motif of thirty upright lotus petals around it. The centre of the salver is decorated with the Nine Noble Gems. The Myanmar people consider these nine gems as auspicious. They are also known as the Nine August Brilliants. The gems are not merely decorative. Each gem possesses a special quality that characterizes it.

The Nine Noble Gems consists of pearl, coral, sapphire, diamond, emerald, topaz, zircon, opal and ruby. The pearl signifies nobility, the coral stands for clarity. The sapphire is a symbol of love and affection and the diamond of course represents majesty. The emerald signifies tranquillity and the topaz, health and vitality. Strength is the essence of the zircon and sublimity is that of the opal with the ruby denoting might and power. Because it is believed that each of these stones possess these highly valued characteristics, many Myanmar people wear rings or locketts fashioned with the Nine Noble Gems. Some household articles are also decorated with these gems if possible.

The British, on annexation of the country, had taken away a multitude of royal household artifacts as spoils of war. Some were returned in 1964 at the request of the Myanmar Government. The Gold Salver was one of the items returned.

ဟင်္သာရုပ်ကွမ်းအုပ်

ဗြိတိသျှတို့ထံမှ ပြန်လည်ရရှိသောနန်းတွင်းပစ္စည်းများအနက် တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ကျောက်စီရွှေကလပ်တွင် ဟင်္သာရုပ်သဏ္ဍာန်ရွှေအုပ်ဖြစ်သည်။ ဟင်္သာငှက်၏လည်ရစ်သုံးဘက် ရစ်အုပ်နှင့် တောင်ပံများတွင်ရတနာကျောက်မျက်နှာများ စီခြယ်ထားသည်။ အတွင်းတွင် ရွှေအိတ်တစ်ခုပါရှိသည်။ ဟင်္သာရုပ်ကွမ်းအုပ်ကို မင်းတို့သုံးဆောင်သည်ကို ရှေးဟောင်းစာများတွင် အထောက်အထားတွေ့ရှိရပါသည်။ မုဆိုးကျောကွင်းတောင်၍ ဟင်္သာမင်းကိုမိမိလျှင် ဓာရာထဝီမင်းအားဆက်သလေသည်။ ကျောကွင်းပေးဖျားကြောင့် ရွှေနှင့်ထူသော အလား ပတ္တမြားနှင့်ထူသောအလှည့်တို့ ထွက်ပေါ်လေသည်ကို သမားမြင်ကြောင့် ဟင်္သာမင်းကို သားကုသိုပြုရသိမ်းပေးကာပြန်လွှတ်လိုက်သည်ကိုမိမိ၍ ရွှေကိုဟင်္သာရုပ်သဏ္ဍာန်ထုလုပ်ပြီး ကွမ်းအုပ်တည်ထားသည်ဟုဆိုခဲ့ကြသည်။ မြန်မာတို့သည်ဟင်္သာငှက်ရုပ်ကို ငှက်မြတ်အဖြစ် အလေးအမြတ်ထားခဲ့ကြသည်။ ဟင်္သာငှက်တို့သည် ဓာတ်တော်လာအတိုင်း နိဂဏ္ဍိမြတ်နိုးထိုက်သော အမှုအကျင့် ရှိသောကြောင့် ပကတိငှက်သာဘာဝပုံသဏ္ဍာန်ကို ထပ်မံမွမ်းမံဖန်တီး၍ အမြတ်တနိုးထားသုံးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့်ဟင်္သာကွမ်းအုပ်သည် အနုပညာဖန်တီးမှု ပုံပန်းသဏ္ဍာန်တွင် အမြတ်အနာကင်းခြင်း၊ မြတ်နိုးမှုယ်ရာ အပေါင်းနှင့်ပြည့်စုံခြင်းတို့ကိုတွေ့ရှိရမည်ဖြစ်သည်။ ဟင်္သာရုပ်ကွမ်းအုပ်သည် လှပတင့်တယ်ပုံမှန်က တည်ငြိမ် ငြိမ်းစေနိုင်သောရုပ်ကို လည်းပေးစွမ်းသော လက်ရာမြောက်လှသည့် နန်းတွင်းပစ္စည်းတစ်ခုဖြစ်သည်။

Hamsa-shaped Betel Vessel

This was also one of the items among the royal household articles returned after independence by the British. It is a gold vessel in the shape of a Hamsa bird (Brahminy Duck) on a gem-studded stand. It is a container which has an inner removable tray. The neck, breast and wings are all studded with a variety of precious gems. According to references made in Myanmar literature this Hamsa shaped betel vessel was a daily household article used by Myanmar kings. A haunting legend says that a hunter once snared the golden King of the Hamsa birds and presented it to the King of Varanasi as a gift. The trap had torn the golden flesh and ruby red blood was dripping from the bird. The king seeing the sad plight of the beautiful creature was so moved that he had its wounds treated and when they had healed the bird was set free. He then bade artisans to fashion a betel container in the likeness of the Hamsa bird. The Hamsa bird is noted in the Jataka tales as a noble and worthy creature. The Myanmar people therefore attribute it with excellence and goodness and hold it in esteem. This may be why household articles are sometimes designed and created in the form of a Hamsa bird. The artistry in the creation of this Hamsa-shaped betel vessel exhibits a flawlessness combined with an aura of grace. The Hamsa betel vessel is not only a royal household article of rare beauty but also an object that signifies peace and serenity.

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်
ပြသထားသော
ဟင်္သာရုပ်ကွမ်းအုပ်

The Hamsa-shaped
Betel Vessel
National Museum

ဟင်္သာရုပ်ကြွမ်းဆုပ်၏
ရင်ဆုပ်နှင့်တောင်ပံများ

The breast, wings and
head of the bird encrusted
with precious gems

လည်ရစ်သုံးတန်းနှင့် ဦးခေါင်းပေါ်တွင်
ကျောက်မျက်ရတနာများစီခြယ်ထားပုံ

The breast, wings, neck and
head of the bird encrusted
with precious gems

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်
ပြသထားသောရွှေကလပ်

Gold Stand
National Museum

ရွှေကလပ်၏မျက်နှာပြင်တွင်
လှပစွာပြုလုပ်ထားသောဖောင်းကြွပန်းပုံဆီနီဒ်

The beautiful embossed floral designs
on the surface of the gold stand .

ရွှေကလပ်

ရွှေနှင့်ငွေစပ်၍ ပြုလုပ်ထားသည်။ ကနုတ်ပန်းပြောက်
များ လှပစွာပြုလုပ်ထားသည်။ အင်္ဂလန်နိုင်ငံမှ ပြန်လည်ရရှိ
ခဲ့သောနန်းတွင်းပစ္စည်းများမှ တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ စာမည
တိုင်သမိုင်းတို့အဆောင်ဖြစ်သည်ဟု ရွှေဘုံနိဂါန်းတွင်ဆိုထားသည်။

Gold stand

This is made of gold and silver with
beautiful floral motifs. It is also one of the royal
articles later retrieved from England. The Shwe
Bon Nidan maintains that its usage originated
with the ancient Kings of Ramanya (Mon
state today).

ဆယ့်နှစ်မြှောင့်ကွမ်းခွက်

သိမ်ရေပင်အဆောင်၊ မိဖုရားအဆောင်ဖြစ်သော ပုံနှုန်းကွမ်းခွက်များတွင် အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ပတ္တမြား ကျောက်မျက်ရတနာများစီခြယ်ထားပြီး နှုန်းစိမ်းတပ်ထားသည်။ ၁၉၆၄ ခုနှစ် ဗြိတိသျှတို့ထပ်မံပြန်လည်ရရှိခဲ့သော နှုန်းတွင်းပစ္စည်းများအနက်တစ်ခုဖြစ်ပြီး ယခုအခါ အမျိုးသားပြတိုက်တွင်ပြသထားသည်။

Twelve-Sided Betel Cup

This is the insignia of a Crown Prince or queen. It is decorated with rubies and other gems and green glass mosaic. It was one of the many royal articles returned by the British in 1964. It can be seen on display today at the National Museum.

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်ပြသထားသော
ဆယ့်နှစ်မြှောင့်ကွမ်းခွက်

The Twelve Sided Betel Cup
National Museum

ဆယ့်နှစ်မြှောင့်ကွမ်းခွက်တွင်
အလှဆင်စီခြယ်ထားသော
ပတ္တမြားကျောက်မျက်ရတနာများ

The rubies and gems
ornamenting the
Twelve Sided Betel Cup

အမျိုးသားပြေတိုက်တွင်ပြသထားသော
ရွှေပွတ်လုံးမရွှေနိုင်တွင် နုရားလေးစုပ်ရုံဖြင့်
အစိုးတွင်နဝရတ်ကိုးပါးခီဖြယ်ထားသော
နုရားမံရတနာရွှေကွမ်းအစ်

A Betel Box supported
on a lathe-fashioned pivot
surrounded by
four mythical dragon-like creatures.
The cover is studded with
the Nine Noble Gems
National Museum

နဝရတ်ကိုးပါးခီဖြယ်ထားသော ကွမ်းအစ်အစိုး

The Betel Box cover ornamented
with the Nine Noble Gems

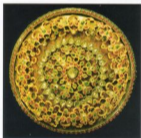
အမျိုးသားပြတိုက်တွင် ပြသထားသော
ရွှေပိနဲကျွတ်စိမ့် ကလပ်ကိုမိနဲတောင်နှစ်ထပ်ရံထားပြီး
ရွှေပိနဲကျွတ်စိမ့်တွင် ရွှေမြေဖျောက်
နုရားလေးခုပုံစံထားသောနုရားခံရတနာရွှေကွမ်းအစ်

A gold gem-encrusted Betel Box
on a raised stand.

The stand of gold is in the
form of a lotus in open work with
filigree bosses.

The centre column is supported by
four dragon-like mythical creatures.

National Museum

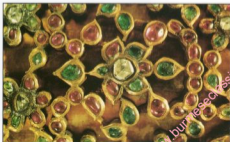

ရတနာ မိနဲ၊ မြ၊ ဝတ္ထုမြားစီခြယ်၍
ရွှေသားမြင့်မြင့်လှုပ်ထားသောနုရားခံရတနာရွှေကွမ်းအစ်အပိုး

The cover of the gold betel box with the dragon
stand. The cover is studded with diamonds,
emeralds and rubies.

နုရားခံရတနာရွှေကွမ်းအစ်တွင်
ကျွတ်မျက်ရတနာများ
စီခြယ်ထားပုံ

A view of the gem
studded gold betel box
on dragon stand.

အဖျိုးသားပြတိုက်တွင်
ပြသထားသော
နန်းတွင်းတွင်
အသုံးပြုခဲ့သော
ရွှေကွမ်းခွက်ငယ်များ

BURMESE
CLASSIC
1998

Small betel cups
used in the
royal household
National Museum.

အမျိုးသားပြတိုက်တွင်ပြသထားသော
ကွမ်းစားရာတွင် အသုံးပြုသည့်
ရွှေထုံးဘူး၊ ရွှေစွန်းနှင့်
ရွှေခလားငယ်များ

Lime Box, gold spoon and
small gold bowls used in preparing
betel quid for chewing
National Museum.

နိဒါန်းပြု စာအုပ်စာတမ်း

- စေယသင်္ခယာ၊ ရွှေဘုံနိဂါန်း၊ ၁၇၈၃
- မင်းနိုင်၊ ဦး ယဉ်ကျေးမှုမိတ်ဆက်၊ ၁၉၉၀
- လှသမိနီ၊ မြန်မာမင်းခမ်းစတော်၊ ယဉ်ကျေးမှုမဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ် ၁ (ဧပြီ၊ ၁၉၉၇) စာ ၅၅-၆၁
- ဆွေးနွေး၊ မြန်မာ့ရွှေဟင်္သာ
- တိုင်းတာမြို့စာမင်း၊ မင်းကြီးမဟာသီဟသူရ၊ နန်းထွင်းပရပိုက်ဖြူ
- စာပေစိမာန်ထုတ်၊ မြန်မာ့ရွယ်စုံကျမ်း အတွဲ (၂)
- စာပေစိမာန်ထုတ်၊ မြန်မာ့ရွယ်စုံကျမ်း အတွဲ (၅)
- စာပေစိမာန်ထုတ်၊ မြန်မာ့ရွယ်စုံကျမ်း အတွဲ (၁၁)
- စာပေစိမာန်ထုတ်၊ မြန်မာ့ရွယ်စုံကျမ်း အတွဲ (၁၄)
- ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန၊ အမျိုးသားပြတိုက်လမ်းညွှန်၊ ၁၉၉၆

- စာအုပ်ပြုစုသူ - ဒေါ်သီတာထွန်း၊ လက်ထောက်ပြတိုက်မှူး၊ အမျိုးသားပြတိုက်
- မိတ်ဆက် - စိန်မျိုးမြင့် (Myanmar Perspective)
- ပုံရိပ်ကမ်းစီ၊ ပုံကူး - ဦးကျော်စွင်ဇော်၊ ပန်းချီကျွမ်းကျင် (၂)၊ အမျိုးသားပြတိုက်
- အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန် - ဒေါက်တာ ဒေါ်ကြည်ကြည်လှ (အငြိမ်းစားပါမောက္ခ၊ ဒုသင်္ချာဗေဒဌာန၊ ရန်ကင်းတက္ကသိုလ်)

- WRITTEN BY - DAW THIDA TUN, ASSISTANT CURATOR, NATIONAL MUSEUM
- PHOTO BY - SEIN MYO MYINT (Myanmar Perspective)
- COPY DRAWING OF PARCHMENT FOLDER - U KYAW SHIN NAUNG, PAINTING GRADE(2), NATIONAL MUSEUM
- TRANSLATED BY - DR. DAW KYI KYI HLA (OTD, PROFESSOR, DEPARTMENT OF PHILOSOPHY, YANGON UNIVERSITY)

ပုံနှိပ်ချက်တမ်း

ဖာသာစကားပြန်ပုံနှိပ်ခြင်း

မှတ်တမ်းပြုချက်အမှတ် ၆၉၂/၂၀၀၀(၅)

စာမူပိုင်ရှင်/ပြုချက်အမှတ် ၇၉၄/၂၀၀၀(၅)

ထုတ်ဝေသူ ဦးအောင်မော် ယာယီမှတ်ပုံတင်အမှတ်(၃၃၁)

ခေါ်ဆိုခြင်း ပြန်ကြားရေးဌာနမှ အမျိုးသားဂြိုဟ်စက် ယင်းစာမူပိုင်ရှင်၏အကျိုးအမြတ်အတွက်ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

ပုံနှိပ်သူ ဦးမြတ်နိုး(၁၁၄၂၇) သိမ်မြော်ခင်းပုံနှိပ်တိုက် အမှတ်(၅၆) (၁၁)လမ်း၊ ရန်ကင်း

စာအုပ်မျှော် စာအုပ်မျှော်ရောင်းရင်း (၃၄)လမ်း၊ ရန်ကင်း

ပြန်ပုံနှိပ်ခြင်းအတွက် အမျိုးသားဂြိုဟ်စက်ပြုခွင့်အထောက်အကူ ပေးရန်အတွက် နှစ်စဉ်သုံးစရိတ်ပေးရန် စာတမ်းအရ ငြင်းပယ်တောင်းဆိုခံနိုင်ရန် ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါသည်။

ဤစာအုပ်ပါ စာမူ စာတင်ပုံမှန်အတိုင်းပင် ယင်းစာမူပိုင်ရှင်၏အကျိုးအမြတ်ပေးရန်အတွက် စာမူပိုင်ရှင်အား ငွေအရင်းပြုချက်ပေးရန် အတည်ပြုပေးရန်ပေးခြင်းမရှိပါ။

